

In de kijker: MENSEN MET EEN ARBEIDSHANDICAP AAN WERK HELPEN

Enkele cijfers en tendensen¹

Eind maart 2014 publiceerde GTB, de gespecialiseerde dienstverlening voor personen met een arbeidshandicap, haar uitstroomstudie. Een van de belangrijke vaststellingen is dat het aantal mensen met een of meer psychische aandoeningen dat op de diensten van GTB een beroep doet, steeg met 42% in vergelijking met 2010. Een significante stijging. Hoopgevend is wel dat steeds meer psychisch kwetsbare mensen vrij snel weer aan het werk kunnen mits een goede begeleiding.

Een gespecialiseerde dienst binnen de werkwinkels

GTB is de gespecialiseerde dienst voor trajectbepaling en –begeleiding van mensen met een arbeidsbeperking. Al ruim 15 jaar begeleidt GTB deze mensen naar een gepaste job en ondersteunt hen om deze ook te houden. Men werkt hiervoor samen met een breed netwerk: VDAB,

Jobkanaal (een initiatief van Voka, Unizo, Verso, VKW), Gespecialiseerde Arbeidsonderzoeksdienst (GA), Gespecialiseerde opleiding, begeleiding en bemiddelingsdienst (GOB), enz. De arbeidsconsulenten van GTB verzorgen hun dienstverlening vanuit de lokale werkwinkels verspreid over heel Vlaanderen. GTB wordt gesubsidieerd door VDAB en door ESF.

Begeleidingen in 2012

In 2012 begeleidde GTB in totaal 5.701 dossiers. Het ging om iets meer mannen (57%) dan vrouwen. Uit de cijfers blijkt dat de kansen op werk lager zijn voor vrouwen: 40% van alle vrouwen die uitstromen 'werkt' versus 46% van alle mannen. Naarmate de leeftijd van de klanten toeneemt, wordt de kans op werk kleiner: tot 30 jaar heeft de meerderheid (ruim 50%) werk bij uitstroom, maar na 30 jaar is dat niet meer het geval.

---

1 Cijfers en tendensen geciteerd in het persbericht naar aanleiding van de duo-dag van 27 maart 2014 en overgenomen uit de 'uitstroomstudie', die GTB publiceerde. Info: www.gtb-vlaanderen.be.

Tabel 1: leeftijd

	Begeleidingen 2012 (N: 5.701)	Positieve uitstroom (N: 2.465)
tot 20 jr	6%	57%
21-30 jr	28%	51%
31-40 jr	26%	46%
41-50 jr	32%	36%
51-60 jr	9%	28%
61+ jr	0%	0%

Van de totale groep heeft 32% minstens twee soorten arbeidsbeperkingen. Dit is een lichte stijging tegenover 2011 (28%). Hierbij gaat het vooral om de combinatie van psychische met fysieke (motorische en niet motorische) beperkingen (30%), mentale met fysieke beperkingen (24%) en psychische met mentale beperkingen (20%). Bij de groep waar er minstens twee arbeidsbeperkingen zijn, 'werkt' 35% op het einde van het traject. Dit is een groot verschil met de groep waarbij er één arbeidsbeperking is: hier is 53% aan het 'werk' aan het einde van zijn traject.

Tabel 2: welke soort beperking?

AH-soort	2012 (N: 5701)	2011 (N:6871)	2010 (N:4550)
Fysieke motorische beperking	34%	31%	31%
Fysieke niet motorische beperking	17%	16%	Niet beschikbaar
Uithouding (CVS, fibromyalgie)	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar	2%
Niet aangeboren hersenletsel	2%	2%	Niet beschikbaar
Psychische aandoening	34%	32%	24%
Autisme spectrum stoornis	7%	5%	Niet beschikbaar
Mentale beperking	31%	36%	25%
Sensoriële auditieve beperking	2%	2%	2%
Sensoriële visuele beperking	2%	2%	1%
Stem-Spraak en taalbeperking	2%	1%	0%
Niet van toepassing	0%	1%	0%

Ondanks de veronderstelling dat mensen met een 'zware handicap' minder snel 'werk' zullen vinden, blijkt dit niet te kloppen. Bij 44% van deze groep is er een uitstroom naar werk.

Tabel 3: Uitstroom naar werk

Uitstroom	N	Positieve uitstroom
2012	N: 5701	43 % (= N:2465)
2011	N: 6871	51 % (= N:3485)
2010	N: 4550	34 % (= N:1528)

In 2012 heeft men 43% van de klanten opnieuw aan werk geholpen, en wat nog belangrijker is: 80% van hen is na negen maanden nog altijd aan de slag in hetzelfde bedrijf.

Clënten met psychische problemen

Sinds een aantal jaar stelt men vast dat heel wat meer mensen met een of meer psychische aandoeningen bij de dienst aankloppen. Waren dat er in 2010 nog 24% van de aanmeldingen, dan was dit aandeel in 2012 al opgelopen tot 34%, of een stijging van maar liefst 42%.

De verantwoordelijken van GTB zoeken de oorzaken van deze stijging onder meer in de crisis:

werknemers hebben schrik om hun werk te verliezen en maken zich zorgen over de toekomst van hun job. Daarbij komt vaak ook de moeilijke balans tussen het gezinsleven en de werksituatie. Dat alles brengt voor heel wat mensen stress mee en bij sommigen leidt dat tot depressie of andere aandoeningen. GTB benadrukt dat wie kampt met een psychische aandoening, niet verloren is voor de arbeidsmarkt: ook bij hen gaan de kansen om (opnieuw) werk te vinden nog steeds omhoog.

De stijging van het aantal klanten dat opnieuw aan het werk gaat, heeft volgens GTB verschillende oorzaken. Waar vroeger mensen met bijvoorbeeld een depressie vaak met rust gelaten werden, worden zij vandaag blijvend aangemoedigd om opnieuw werk te zoeken en terug de draad op te pikken. Ook staan werkgevers meer open voor de problematiek. Psychische problemen zijn geen schande meer, de problematiek is bespreekbaar binnen bedrijven en het is niet omdat je gekampt hebt met een moeilijke periode dat je daarna niet meer inzetbaar bent.

Voor wie toch niet aan de slag kan in het normaal economisch circuit of de sociale tewerkstelling, wordt gezocht naar een alternatief aanbod op maat van de competenties van de betrokkene in arbeidszorg, vrijwilligerswerk of in de welzijnzorg. Ook voor deze mensen is het opnemen van een regelmatige activiteit immers zeer waardevol.